DOTZE FICCIONS SOBRE EL FUTUR D'EUROPA

Reflexions sobre el futur d'Europa des d'una avioneta laosiana

Irene Solà

Començo a escriure aquest text en una avioneta diminuta que m'ha de dur de Chiang Mai, al nord de Tailàndia, a Luang Prabang, Laos. L'avioneta té dos seients a cada banda del passadís. Hèlices. Escales de només 5 graons. És l'avioneta més petita en què he volat mai descomptant l'avioneta des de la qual em vaig llançar amb paracaigudes a la Costa Brava. 4.320m d'altura. El meu monitor de salt era romanès, i em deia veus, allò d'allà és el Cap de Creus, allò, el Montseny. Però aquesta és una altra història. Començo aquest text pensant en en Tim, el meu antic cap (*my boss*) a Londres. Un home curiós, jove, que em va donar una bona feina, molt anglès, tímid, capaç de beure molt i tornar-se boig, i com un gall d'indi, fer tombarelles al bar on fóssim i deixar-se gravar. Però l'endemà entrar a la feina, amb ulleres de sol, una cigarreta electrònica i un cop de cap solitari i sec a tall de "Hi".

En Tim, el meu antic cap, en més d'una ocasió es referia a "vosaltres, els europeus". Abans i després del Brexit. Vosaltres, els europeus, per total i absoluta sorpresa meva. Com si ell no ho fos d'europeu. O per aquesta mateixa norma, com si jo ho fos, d'europea. O ho fos més que ell. Vosaltres els europeus. Vosaltres els europeus. Vosaltres, els europeus, ho feu, això de no dur l'anell de casats, m'havien dit als Estats Units. A vosaltres, els europeus, us agrada caminar, m'havien dit a Tailàndia. Vosaltres, els europeus, passeu per aquesta línia del control de passaports, més agradable, més ràpida, m'havien dit, la majoria de vegades que he agafat un vol. Vosaltres, els europeus, quan vaig pagar la matrícula del màster a

Anglaterra. I jo, des d'una avioneta laosiana massa petita, que sobrevola la jungla i el riu Mekong, amb la panxa plena d'sticky rice i *khao soi*, amb una targeta sim tailandesa al mòbil, havent viscut els últims sis anys a Anglaterra, havent estudiat a Barcelona, Reykjavík i Brighton, i sostenint una visió privilegiada fins al punt que es permet ser desdenyosa d'Europa, provo de pensar en el seu futur per escriure'n algunes coses.

El sol entra transversal com una llança per la finestra. El meu company de viatge -desencadenant de grans idees-, em diu: "Pensa en el manifest de Zoe Leonard". I el googlejo, de pressa, abans que els assistents de vol m'obliguin a posar el mòbil en mode avió. Zoe Leonard va escriure aquest manifest fa més de vint-i-cinc anys:

I want a dyke for president. I want a person with aids for president and I want a fag for vice president and I want someone with no health insurance and I want someone who grew up in a place where the earth is so saturated with toxic waste that they didn't have a choice about getting leukemia. I want a president that had an abortion at sixteen and I want a candidate who isn't the lesser of two evils and I want a president who lost their last lover to aids, who still sees that in their eyes every time they lay down to rest, who held their lover in their arms and knew they were dying. I want a president with no airconditioning, a president who has stood on line at the clinic, at the dmv, at the welfare office and has been unemployed and layed off and sexually harassed and gaybashed and deported. I want someone who has spent the night in the tombs and has cross burned on their lawn and survived rape. I want someone who has been in love and been hurt, who respects sex, who has made mistakes and learned from them. I want a Black woman for president. I want someone with bad teeth ~~and an attitude~~, someone who has eaten ~~that nasty~~ hospital food, someone who crossdressed and has done drugs and been in therapy. I want someone who has committed civil disobedience. And I want to know why this isn't possible. I want to know why we started learning somewhere down the line that a president is always a clown: always a john and never a hooker. Always a boss and never a worker, always a liar, always a thief and never caught. [1]

I l'avió s'enlaira. Amb delicadesa i seguretat, per sorpresa meva. I jo obro el GoogleDrive, sense dades mòbils, i començo a prendre les notes que seran l'embrió d'aquest article. I ignoro el desencadenant de bones idees que seu al meu costat. Ell fulleja la revista de l'avió. Llegeix un article sobre Ho Chi Minh. La ciutat, no l'home. (L'antiga Saigon). Jo en voldria saber més de Ho Chi Minh, sobretot de l'home. És un vol d'aproximadament una hora i ens porten menjar i beguda gratis. Fins i tot cervesa. La companyia russa amb què vam volar al sud-est asiàtic no ens en donava de cervesa gratis.

Però tornant on érem, si haig de pensar en el futur d'Europa, si haig d'agafar la llefiscositat aquesta del "vosaltres, els europeus", ho vull fer com Zoe Leonard en el seu manifest. En una clau que jo llegeixo com a irreverent, i per tant positiva, o almenys viva, o almenys disposada a coses, a lluites, a idees. I almenys no només alarmista, pessimista, negativa i desencantada. Que no és que cregui que ningú està equivocat quan diu que tot se'n va a la merda. Que jo desitjaria que no tot se n'anés a la merda, però no sé fins a quin punt el guanyaria, el combat dialèctic, la discussió acalorada i profètica, la batalla final que vaticinés per sempre i sense marxa enrere ni caramelets de l'esperança, la negror absoluta

de mort i de gola de llop del futur d'Europa.

I me n'adono ara. Prometo que me n'adono ara. Que lligo caps just ara mateix. Ni abans, ni després, ara. Jo que sempre arribo tard a lligar caps. I m'omple la sensació aquesta fantàstica de quan de cop i volta tot té sentit. Tot té tant sentit. Tant més sentit del que tu mateixa et pensaves que tenia. La vaig veure. Just abans de marxar de Londres i venir cap al sud-est asiàtic, la vaig veure. Una exposició de Zoe Leonard on hi havia només fotografies fetes des de dalt d'avions. *Et voilà*! No hi vaig ni pensar, en aquell moment, en el seu manifest. Totes les imatges eren en blanc i negre. En recordo una d'un riu que brillava com una pell de serp, just com ara, sota meu, marroneja el Mekong. Era una bona exposició. Fina i alhora freda. En una galeria comercial a Savile Row. Desconnectada de tot, sense sentit, ni deure, ni profunditat. Com una anècdota. Com l'anècdota en què em rebolco ara, jo que sempre arribo tard a lligar caps, tot pensant en el futur d'Europa i en el manifest de Leonard, i mirant el Mekong, des de la finestra d'aquest avió.

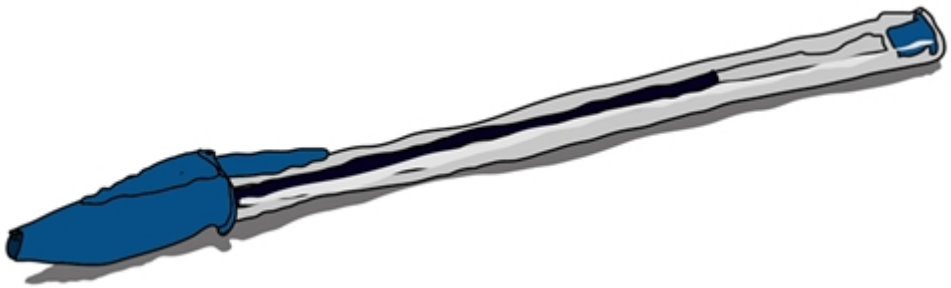
El Mekong és impressionant. En comparació amb el Ter, el Ritort, fins i tot l'Ebre. La llegenda del Mekong comença en un llac sota el Tibet, on vivien dos dracs. Un es deia Souttoranark i l'altre Souvanranark, i eren amics i es feien regals. Una vegada, en Soutto va caçar un elefant, i en va donar la meitat a en Souvan. Els elefants tenen el pèl molt curt, però molta carn. Al cap d'uns dies, en Souvan va anar a caçar amb la intenció de tornar-li el regal, però no va tenir tanta sort, i no va trobar ni elefants, ni rinoceronts, ni cérvols, ni búfals d'aigua, sinó que va caçar només un porc espí. El va tallar, i va regalar la meitat de la carn a en Soutto, juntament amb algunes punxes que li van semblar molt curioses. Quan en Soutto va veure les punxes tan llargues del porc espí, es va imaginar que aquella bèstia era gegantina, i es va indignar que el seu amic hagués caçat un animal tan gros, i li hagués donat una porció ridícula i insultant de carn. I es va enfadar, i li va dir tantes vegades a en Souvan que era un desagraït, un egoista i un mal amic, que els dos dracs van començar una batalla caòtica i mortífera. Van aixecar tanta polseguera que el sol no es va poder veure en set dies, els ocells i les bèsties van fugir i l'aigua va esdevenir per sempre més fangosa i opaca. Finalment, el rei dels déus va intervenir per separar-los, i els va convertir en dos rius que no confluirien mai. Soutto es va transformar en el Mekong, i Souvan va esdevenir el riu Nan. I encara avui en dia la gent diu que si poses aigua dels dos rius, dins la mateixa ampolla, l'ampolla explota.

A mi, personalment, no m'agrada la llegenda d'Europa. El toro blanc preciós, que és Zeus, que enganya, segresta i viola una noia, que es diu Europa. Que se l'emporta mar a través, lluny dels seus amics i la seva família. Em sembla un mal nom per a un continent. Un nom amb una història trista. I un error de càlcul, o una vulneració més, si tenim en compte que aquest continent ha actuat més sovint com el toro que com la noia.

L'avioneta vola entremig de les muntanyes, espectacularment, tan a prop del riu i amb el sol que baixa, com nosaltres, i que es fica, ara si i ara no, per les finestres, que a moments, haig de deixar de pensar en el que penso per mirar només a fora. Es veuen cases i barques, i envoltant-ho tot, ficant-se a tot arreu, els arbres. La selva. Els assistents de vol ens reparteixen els visats per entrar a Laos, perquè les omplim abans d'aterrar. Agafo el paperet i baixo la safata del seient de davant per poder escriure, jo que amb feines si sé,

què és un visat. Li demano a la noia que m'ha donat el paperet si em deixa un bolígraf i em contesta que el que tenia, ja l'ha prestat. I jo ja no em puc escapolir més parlant de llegendes, descrivint l'avioneta, mirant per la finestra. És l'hora. Em toca saltar al ring, embrutar-me les mans, repartir la carn.

El futur d'Europa, tot sencer, immens com una boca amb moltes dents petites però afilades, un paladar rugós, una campaneta vermella i un forat negre que desprèn una olor punxeguda de peix podrit, de fusta de naufragi, de plàstics desfets, d'algues, de cossos de ventres inflats, i de la barreja de tot el que s'ha empassat per arribar fins aquí, sense gaire mirament, em reclama. Però com penso jo en el futur d'Europa sense que tot plegat sembli un eslògan polític gairebé infantil en forma de vídeo emocionant? I com carai penso jo en el futur d'Europa des d'aquesta butaca d'avioneta, tan còmode com el privilegi, que sobrevola el Mekong? I com ho faig per pensar en el futur d'Europa, i descabdellar les meves fantàstiques idees, sense fer servir la paraula no, i dir només tristors i predir només desgràcies?

Li demano en anglès, al senyor que seu al meu darrere, si em deixarà el seu bolígraf per omplir el visat, quan ell acabi. Em mira, i deu haver deduït el meu accent perquè em respon en castellà: "Es de Huelva", em diu. Imagino que és una broma. I que m'està demanant que quan acabi de fer-lo servir, li torni: "Es de Huelva" *a.k.a.* (que vol dir) "Es de vuelta". I a mi em sembla indignant que insinuï, que pensi, que puc no tenir la intenció de tornar-li un bolígraf de plàstic BIC. I li dic, mira, jo vull pensar, vull imaginar, vull augurar un futur d'Europa que, així com a entitat, com a concepte abstracte metafòric i simbòlic, presti un bolígraf sense patir que no li tornin. Un futur d'Europa lèsbic, parafrasejant Zoe Leonard, continuo. Un futur d'Europa marica. I un futur d'Europa amb leucèmia, i amb sida i amb l'energia per combatre-les i la lliçó apresa pel que fa a polítiques mediambientals. L'home obre uns ulls com dues pilotes de tennis. Un futur d'Europa que hagi viatjat amb pastera, que s'hagi aferrat a la panxa metàl·lica i fosca d'un camió i que hagi mirat als ulls de qui s'ofegaven al Mediterrani i no ens perdoni, ni a tu ni a mi, però continuï endavant, carregant el pes de la seva ràbia. Auguro un futur d'Europa sense cadàvers al mar. Auguro un futur d'Europa on la tensió entre llibertat i seguretat no la perdi sempre la mateixa. Auguro un futur d'Europa que hagi avortat amb setze anys. Un futur d'Europa que hagi fet cues, que hagi estat desnonat, que hagi esperat massa en un hospital, en una oficina d'immigració, que hagi vist morir-se algú que estimava mentre el sostenia en braços, que hagi estat a l'atur. Un futur d'Europa al que hagin assetjat sexualment i apallissat i deportat. Auguro un futur d'Europa a qui hagin pintat per enèsima vegada esvàstiques i símbols feixistes a la façana, i que hagi combatut l'extrema dreta i el terrorisme. I sobreviscut a una violació en grup, li crido. I jutjat una violació en grup amb fermesa i

respecte i empatia cap a qui s'ha de tenir empatia. I hagi erradicat la violència de gènere fins al punt que als nens a les escoles els sembli tan estrany el concepte, com la forma d'una cassette. Auguro un futur d'Europa que hagi dormit en camps de refugiats i no estigui disposat a que ningú en construeixi mai més cap. Un futur d'Europa que hagi demanat perdó pels genocidis i per tots els mals del colonialisme. Un futur d'Europa que hagi perdut, i que hagi estat enamorat, i que hagi estat ferit, que respecti el sexe, que hagi comès errors i n'hagi après alguna maleïda cosa alguna punyetera vegada. Auguro un futur d'Europa insubmís, esperançat, lluitador, capaç i millor. Un futur d'Europa compost no d'una persona, no d'un president de res, ni d'una cambra, ni d'uns diputats, ni d'uns escons, sinó de molta gent, de tots nosaltres, de tots els que vulguin ser-hi, de tu i de jo. I auguro tot això perquè no vull augurar tota la resta. Perquè si tinc la llibertat de voler, de pensar, de desitjar el que vulgui, no vull augurar els desastres, ni les injustícies, ni les males decisions o les negligències o la maldat crua i pelada en forma del nom que li vulguem donar; capitalisme recalcitrant, racisme, ignorància, patriarcat, homofòbia, supremacisme blanc, transfòbia, extrema dreta, pobresa, la nostra incapacitat de fer alguna cosa…

I aleshores l'avioneta aterra. I és l'aterratge més subtil, més suau, més ben fet i més agradable de la història. Fins al punt que enmig de la vehemència del meu discurs ni tan sols m'he adonat que pràcticament érem a terra. L'aeroport és diminut, els assistents de vol s'aixequen eficients, l'avioneta corre per la pista i la gent comença a inquietar-se, a desfer-se els cinturons, a baixar les maletes dels compartiments superiors. El senyor de Huelva que encara em mira esparverat, em diu que ho sent, però que ara ja no hi ha temps de deixar-me el bolígraf. I se'l guarda, sibil·lí, a la butxaca. El desencadenant de bones idees tampoc té bolígraf. Somriu perquè la meva diatriba contra l'home ha sigut graciosa. Quan siguem a l'edifici de l'aeroport haurem de trobar un bolígraf per omplir el visat. Serà complicadíssim. Ningú tindrà un bolígraf, o ningú ens voldrà deixar un bolígraf per por que no li tornem, i l'únic bolígraf que ens prestarà un guàrdia de l'aeroport, no funcionarà. Però tot això encara no ho sabem. I ens arrepengem al seient i mirem per la finestra. Des d'aquí no es veu el Mekong. Es veu l'edifici relativament petit, es veuen palmeres més enllà de les pistes d'aterratge i es veu el sol, que és immens, rodó i taronja.

Dotze ficcions sobre el futur d'Europa

Cap a Europa
Petar Matovič

Diari rellegit i reescrit en primera i tercera persona
Mireia Sallarès

Dos bitllets a Namíbia
Djaimilia Pereira de Almeida

Dues lletres
Nina Yargekov

El mar gris
Eluned Gramich

El sistema de signes de Sala-Babot
Borja Bagunyà

Europa està perduda
Kate Tempest

La ficció europea
Cristina Morales

L’odi
Kallia Papadaki

Poemes sobre Europa
Juana Adcock

Reflexions sobre el futur d’Europa des d’una avioneta laosiana
Irene Solà

Rondalla de la matança
Martí Sales

NOTA

1 — Vull una lesbiana per presidenta. Vull una persona amb sida per presidenta, i vull un marica de vicepresident, i vull algú sense assegurança mèdica i algú que hagi crescut en un lloc on la terra estava tan contaminada de residus tòxics que no ha pogut fer res més que agafar leucèmia. Vull una presidenta que hagi avortat amb setze anys, i vull una candidata que no sigui el mal menor, vull un president que hagi perdut el seu últim amant per culpa de la sida, que el segueixi veient cada vegada que s'estira a descansar com el va sostenir en braços mentre es moria. Vull un president que no tingui aire condicionat, una presidenta que hagi fet cua en un hospital, a l'oficina de tràfic, als serveis socials, que hagi estat al paro, a qui hagin desnonat i a qui hagin assetjat sexualment i a qui hagin apallissat per marica, bollera, trans, i a qui hagin deportat. Vull algú que hagi passat nits entre sepulcres i a qui li hagin posat una creu en flames al jardí i que hagi sobreviscut a una violació. Vull algú que hagi estat enamorat i a qui hagin ferit, que respecti el sexe, que hagi comès errors i hagi après d'ells. Vull una dona negra de presidenta. Vull algú amb una dentadura en mal estat i mala actitud, que hagi menjat menjar d'hospital horrible, algú que es transvesteixi, que hagi pres drogues, que vagi a teràpia. Vull algú que hagi sigut insubmís. I vull saber perquè això no és possible. I vull saber exactament quan vam aprendre que un president és sempre un pallasso: sempre un putero i mai una puta. Sempre un cap i no un obrer, sempre un mentider, sempre un lladre al que mai agafen.

Irene Solà

Irene Solà és poeta i narradora. És Llicenciada en Belles Arts per la Universitat de Barcelona i té un Màster en Literatura, Cinema i Cultura Visual per la Universitat de Sussex. El seu primer llibre de poemes, *Bèstia* (Galerada, 2012) va rebre el Premi de Poesia Amadeu Oller. També és autora de la novel·la *Els dics*, guardonada amb el Premi Documenta 2017 (L'Altra Editorial). Ha estat una de les artistes seleccionades dins del programa Barcelona Producció-La Capella 2017 i el seu últim llibre, *Canto jo i la muntanya balla* (Anagrama, 2019) ha estat àmpliament elogiat tant per la crítica com pels lectors i ha rebut el premi Anagrama.